Seuranta: esimerkkinä Siuntionjoki

Siuntionjoki - meritaimenjoki

Nykytila, haasteet ja mahdollisuudet

Juha-Pekka Vähä

Länsi-Uudenmaan
VESI ja YMPÄRISTÖ ry
Västra Nylands vatten och miljö rf

Siuntionjoen meritaimenen kartoitus

- Levinneisyys
- Ikärakenne
- Kokonaismäärä
- Kutupopulaation koko
- Geneettinen rakenne
- Geneettinen alkuperä
- Hoitosuositus
- Tukitoimenpiteitä

Länsi-Uudenmaan VESI ja YMPÄRISTÖ ry
Västra Nylands vatten och miljö rf

Varsinais-Suomi – ELY-keskus
Kalatalousmaksuvarat

Siuntionjoen vesistö

- Luonnontilainen
- YM: Erityiskohde
- NATURA 2000
  - fennoskandian luonnontilainen jokireitti
- Arvokas maisema-alue

Länsi-Uudenma
VESI ja YMPÄRIS
Västra Nylands vatten och

Länsi-Uudenma
VESI ja YMPÄRI
Västra Nylands vatten oc

Erilaistunut, omaleimainen ja merkittävin osin alkuperäinen

- Siuntionjoen taimenet erosivat erittäin merkitsevästi muista Suomenlahden taimenpopulaatioista.
- Siuntionjoen populaatiot ryhmittyivät tiiviisti kaikissa sukupuutarkasteluissa
  - Pääuoma säilyttänyt omaleimaisuutensa
- Ei merkkejä runsaasti istutuksiin käytetystä Isojoen taimenesta
- Pieni populaatiokoko ja varsin rajoittunut levinneisyysalue tekee Siuntionjoen taimenpopulaatiosta erittäin haavoittuvaisen sattuman oikuille

Länsi-Uudenmaan VESI ja YMPÄRISTÖ ry
Västra Nylands vatten och miljö rf

Levinneisyys

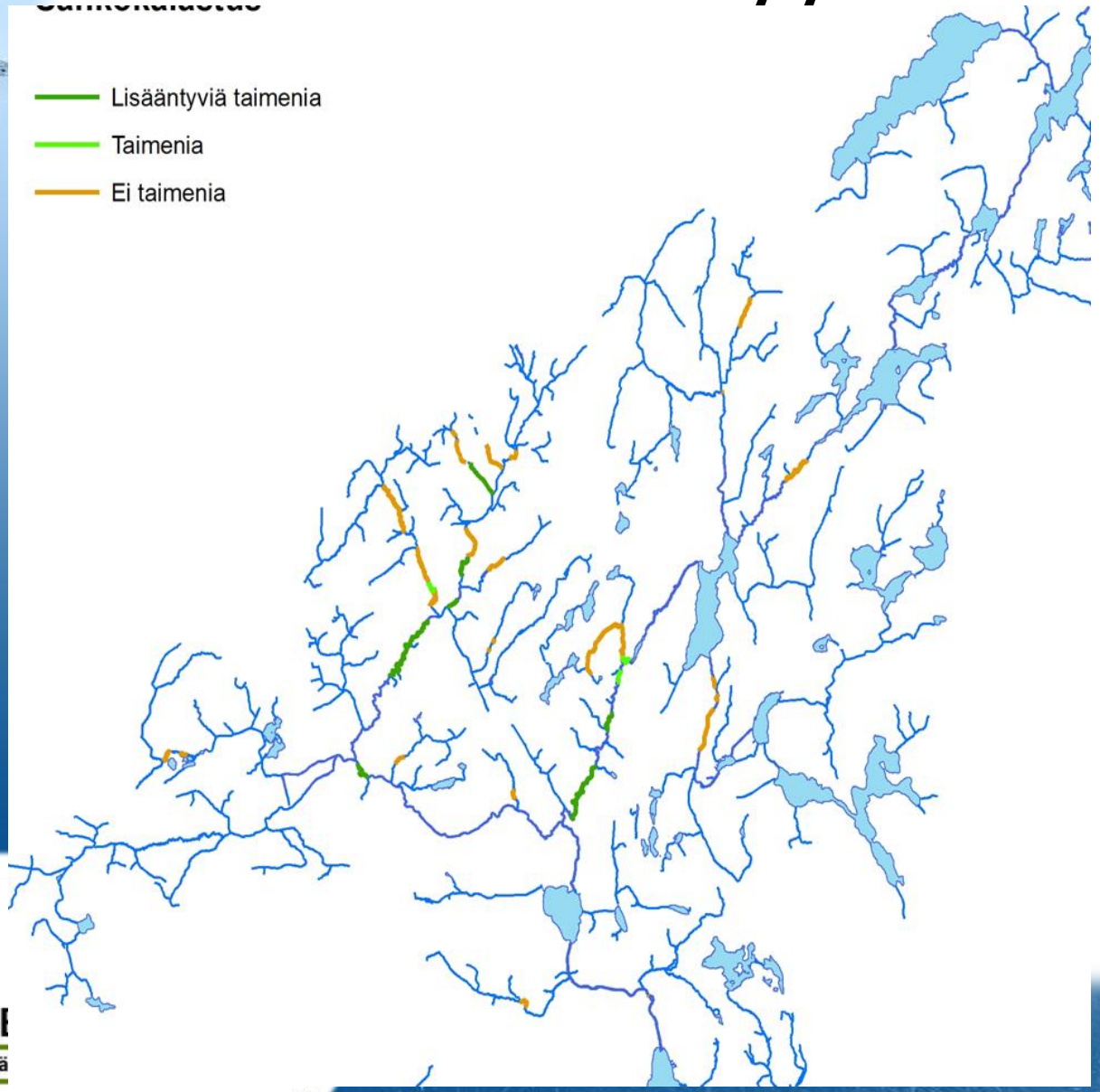

- Keskeisimmät lisääntymisalueet ovat Purnus-Passilankosken alue pääuomassa ja Lempansån alue Kirkkojoen sivuhaarassa. Lisääntymistä havaittiin myös Kivikoskenpuron alueella.
- Myös muualla vesistössä on tehty satunnaisia havaintoja taimenista.
- Pääuoman taimenen populaatiokoko
  - Kutukanta 20-50
  - Yksilömäärä 400-600

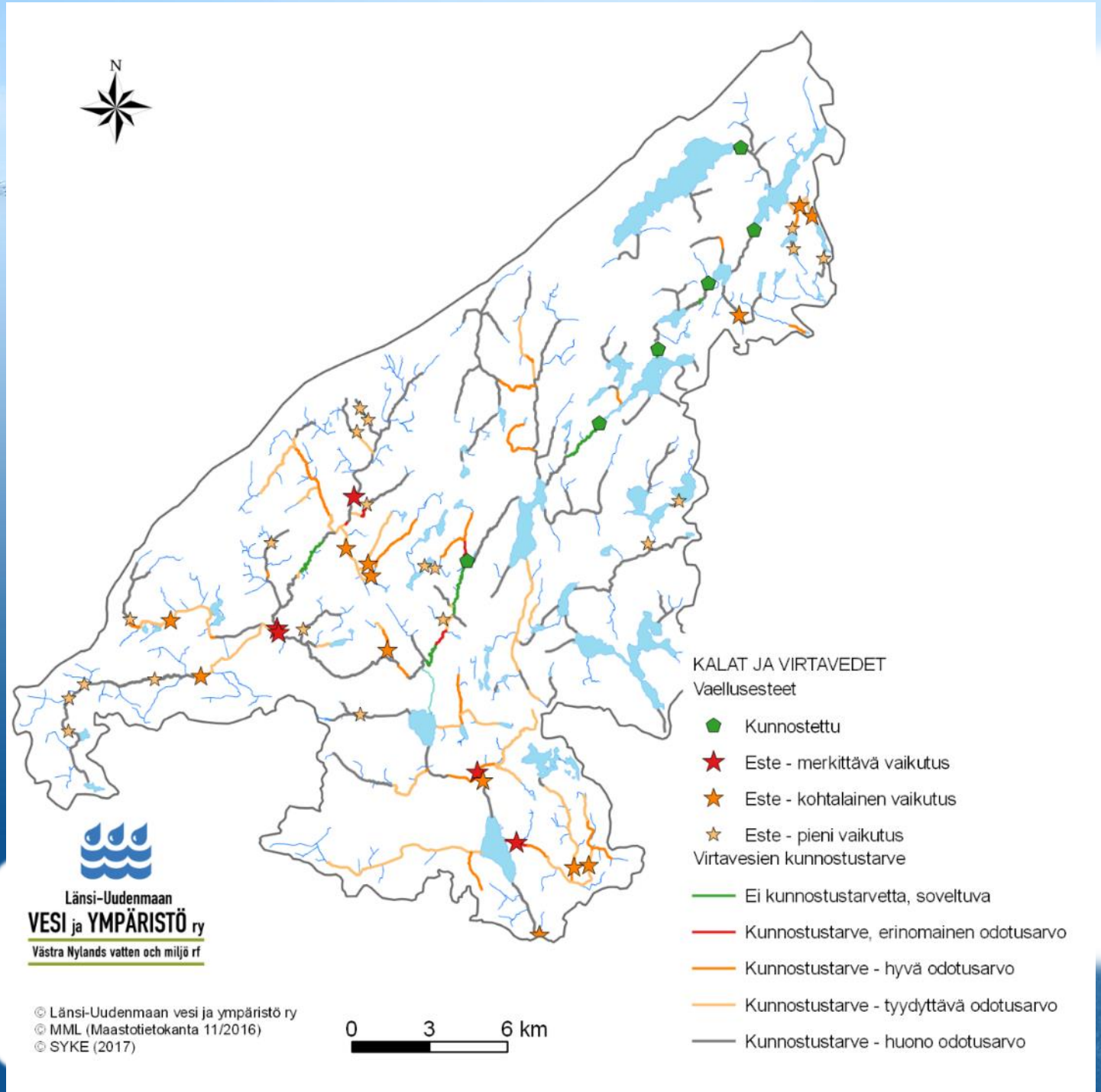

Siuntionjoen taimenkannan kasvua ja levittäytymistä rajoittavat kuitenkin erityisesti mm. padot, pienemmät vaellusesteet sekä lisääntymis- ja poikastuotantoalueiden rajallisuus ja heikko laatu.

Kunnostustarveselvitys
(Toivonen 2004 ja 2005)

Esimerkki teknisestä virtavesikunnostusseurannasta

Kunnostuskohteet	Toteutusaika	Kutusora (m3)	Kiviaines (m3)	Puuainesta lisätty	Kunnostualueen pituus (m)	Kunnostusala (m2)	Kutusoraikot (m2)	elinpiirin laajentuminen (pituus, m)	Menetelmä	Toteuttaja	Suunnittelu	Muuta
Kvarnbybäcken	elo.18	14 (16-50mm)	5m3 (16-50) puron keskiosalle, alaosan kunnostukseen 5 (30-100) ja 4 (16-50)	ei	100	140	12		Talkoot + konetyö alaosalla	LUVY	LUVY, WWF	Kutusoraikkojen rakentaminen puron keskijuoksulle talkootyönä. Puron suuosan ruoppaus vesikasveista + alaosan
Sågarsfors	elo.18	25 (16-100mm)	27 (100-250mm), 10 (30-100), 15 (16-50)	ei	160	563	80		Konetyö	LUVY	LUVY, WWF	Täydennyskunnostus koneellisesti, 7 aluetta
Brännmalmsbäcken	syys.19	12 (16-70mm)	12 (100-300mm)	ei	120	220	20		Konetyö + talkoot	LUVY	LUVY	Puron alaosan kunnostaminen koneellisesti Siuntiontien ylä- ja alapuolella, sekä talkootyönä Palonummentien yläpuolella.
Bölebäcken	joulu.19	35 (16-70mm)	40 (200-500mm) + 15m3 alueen omaa kiveä	Kyllä	100	280	40	4979	konetyö	LUVY	LUVY, Silvestris, Valonia	Padon purun yhteydessä kalliokönkään alapuolta allastettiin helpommin kalojen noustavaksi kaikilla vedenkorkeuksilla
Kivikoskenpuro, Veijolantie	maalis.20	37 (16-60mm)	15m3 alueen luonnonkiveä	kyllä	50	150	30		Konetyö + talkoot	LUVY	LUVY	Rumpuputken vaihdon yhteydessä täytettiin rumpu soralla ja kivellä (n. 20cm kerros, koska rumpu jäi liian korkealle).
Lempans	kesä.20	18m3 (16-55)	10m3 perkuukiveä	kyllä	100	400	60		Konetyö	LUVY	LUVY	Peratun niska-alueen kunnostus
Brännmalmsbäcken	syys.20	0	5m3	Kyllä	30	60			Talkoot	Luvy	luvy	Poikaskivikoiden luominen talkootyönä
Munkkaanoja, Veijolantie	loka.20	10m3 16-50mm	25m3	ei	50	100	20		Konetyö	Luvy	Luvy	Kutusoraikon rakentaminen ja eroosiosuojaus
Rudbäcken	loka.20	16m3 16-50mm	20m3	kyllä	80	160	10	1500	Konetyö	Luvy	luvy	Vaellusesteen aiheuttavan rumpuputken vaihto + kalliokönkään loivennus allastamalla + vanhan sillan muuttaminen

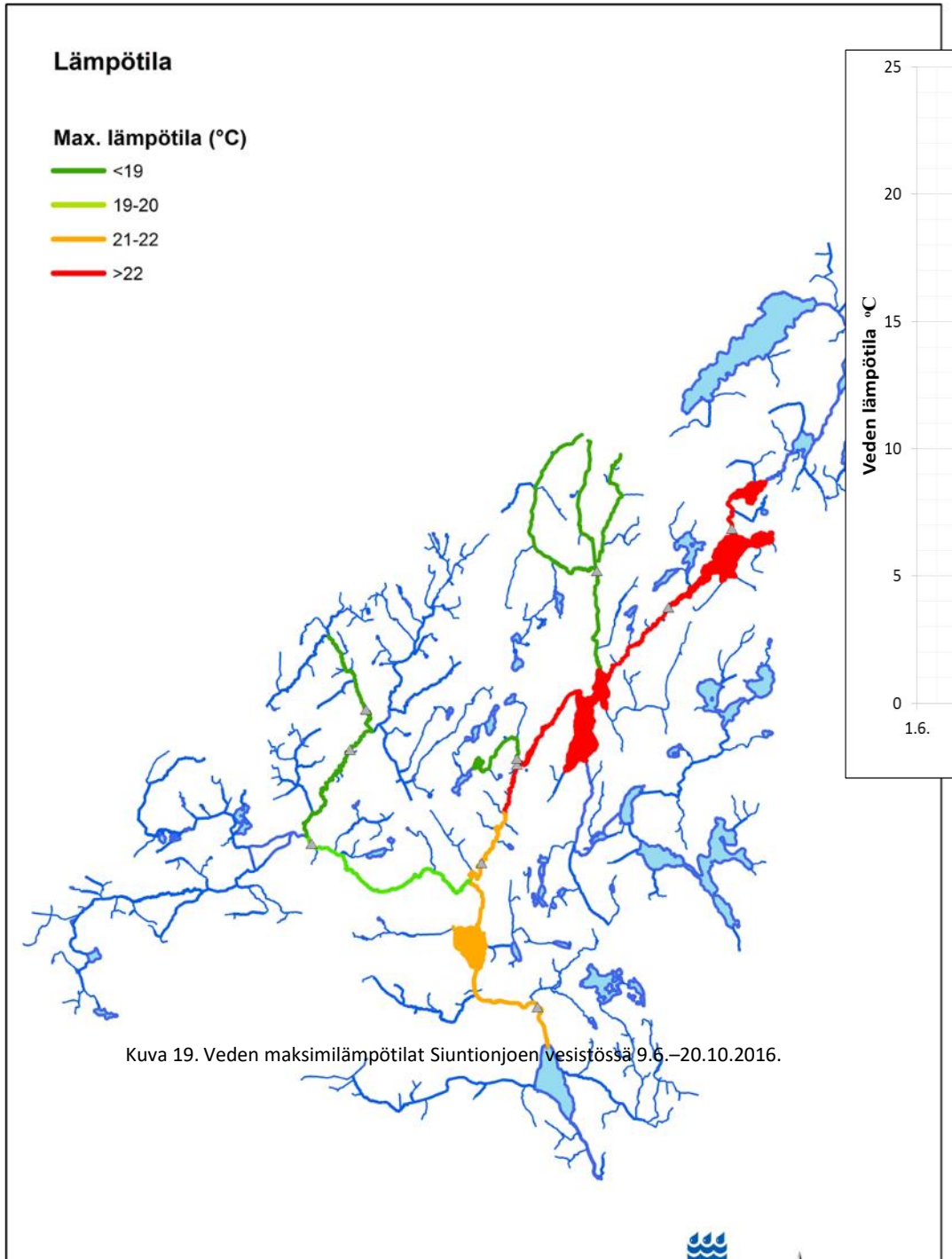

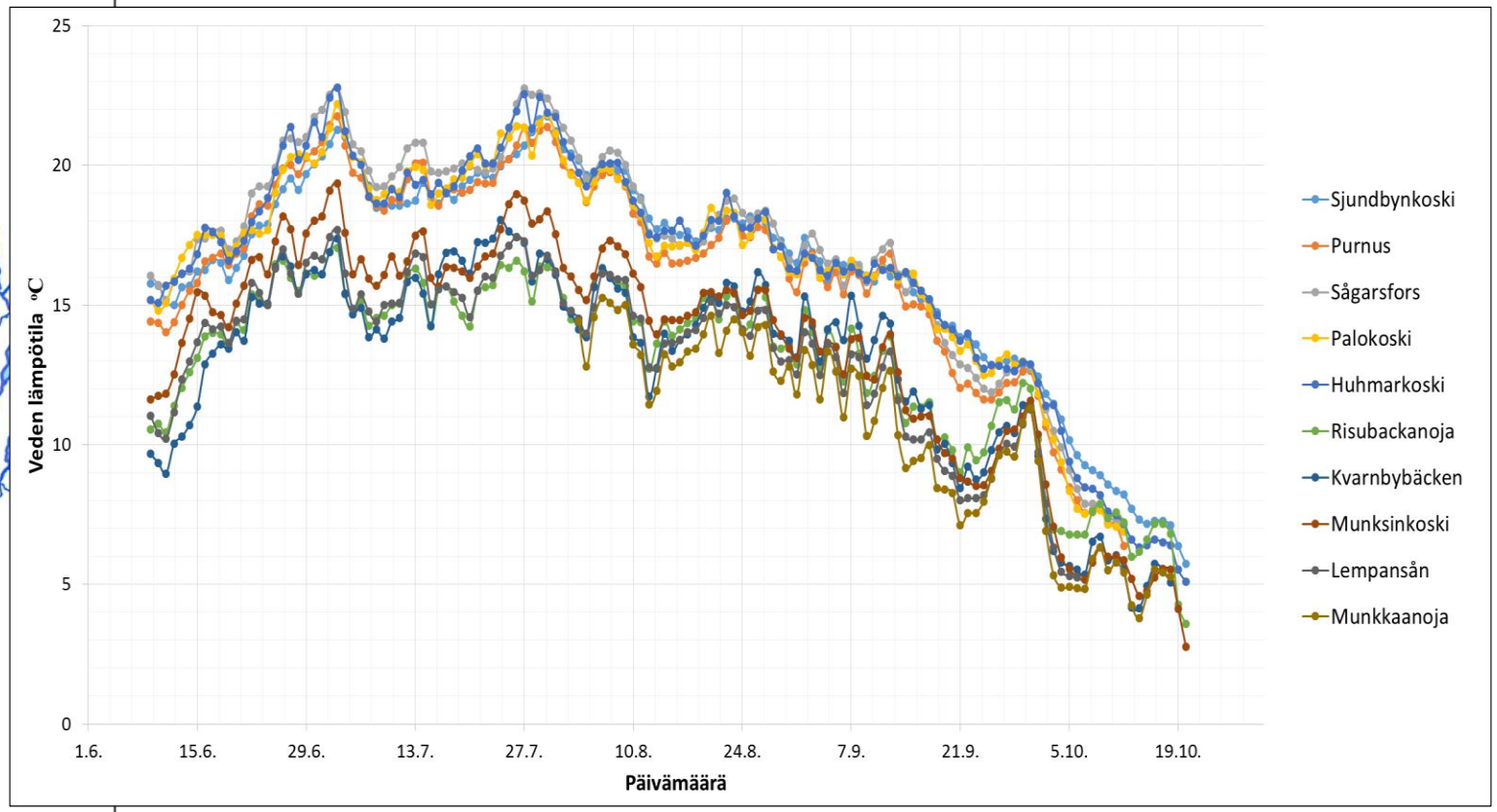

Kuva 19. Veden maksimilämpötilat Siuntionjoen vesistössä 9.6.–20.10.2016.

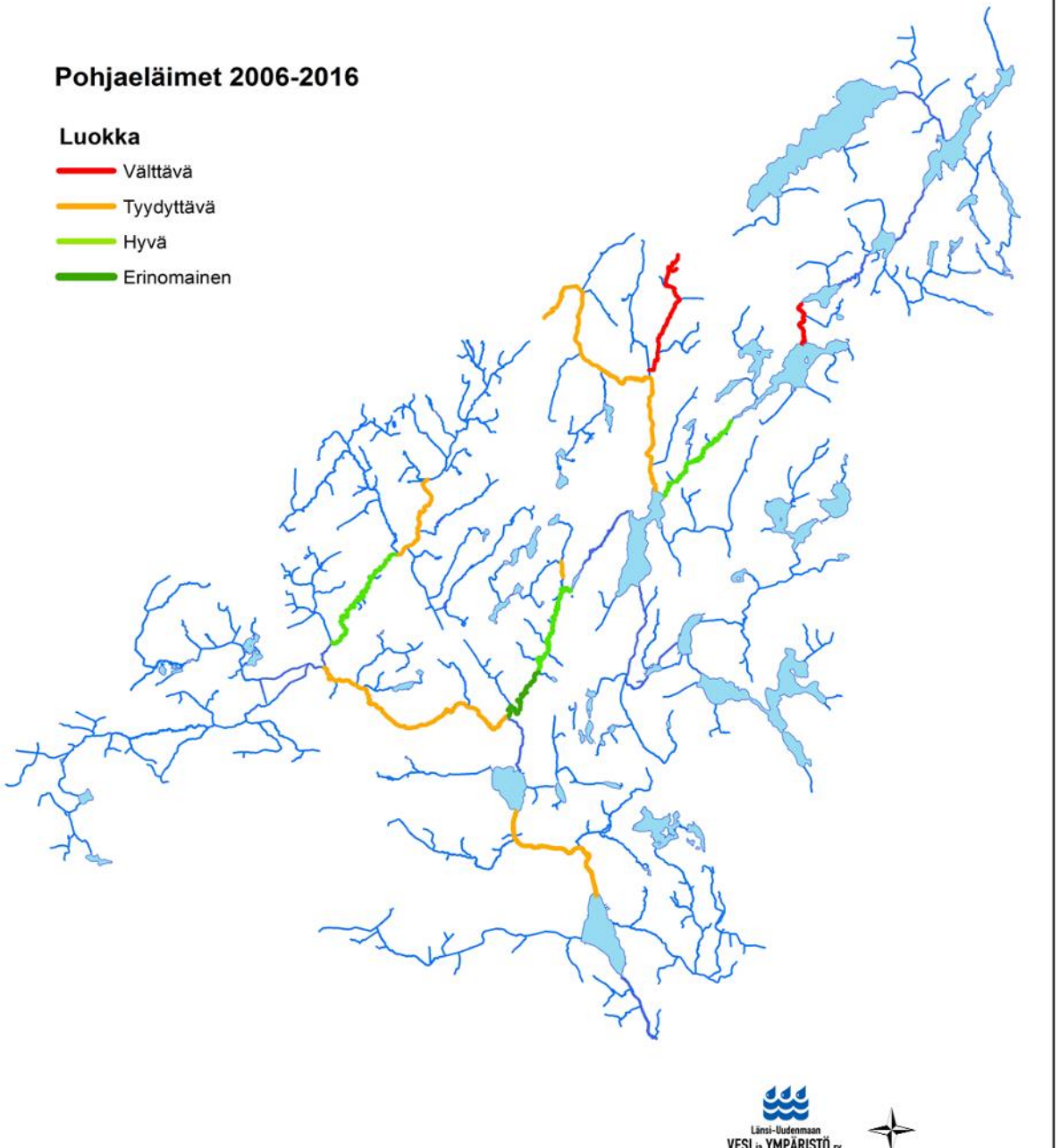

- Vähä ym. 2017 Siuntionjoen taimen – elinpiirin laajennus, Tutkimusraportti 626